

- Με τον Βαγγέλη Αυγουλά και την Αθηνά Κρητικού
- With Vaggelis Avgoulas and Athena Kritikou
- **Απομαγνητοφώνηση: Σελίδα 1 με 4 / Transcript: Page 4 till the end**

Απομαγνητοφώνηση

Ανδρική φωνή: Είναι τα podcast του Hop – On Inclusion.com

Αθηνά Κρητικού: Γεια σας είμαι η Αθηνά Κρητικού, ιδρύτρια και πρόεδρος του Σ.Κ.Ε.Π. Σήμερα φιλοξενώ τον φίλο και συνεργάτη, Βαγγέλη Αυγουλά. Ο Βαγγέλης Αυγουλάς είναι δικηγόρος, πρόεδρος της ΑΜΚΕ “Με Άλλα Μάτια” και τακτικός εκπρόσωπος στην Ελλάδα της διεθνούς οργάνωσης Views για νέους με προβλήματα όρασης. Ο Βαγγέλης είναι εκ γενετής τυφλός,

Ανδρική φωνή: Σκέψου μια κοινωνία για όλους! Προσδοκίες, ελπίδες και διεκδικήσεις. Βλέπουμε φως στο τούνελ;

Αθηνά Κρητικού: Βαγγέλη μου καλημέρα και σε ευχαριστώ πάρα πολύ που είσαι κοντά μας σήμερα! Ένα θέμα που μας απασχόλησε πάρα πολύ είναι η καταδίκη του οδηγού ταξί που δεν δέχτηκε να επιβιβάσει στο ταξί του, ένα άτομο τυφλό μαζί με τον σκύλο οδηγό του. Νομίζω είναι μια μεγάλη επιτυχία! Έρχεται αργά ενδεχομένως! Ήθελα να μάθω πόσο συχνά συνέβαινε αυτό, γιατί είναι η πρώτη φορά που το ακούσαμε στις ειδήσεις, έγινε είδηση!

Βαγγέλης Αυγουλάς: Είμαι κοινωνικά και νομικά πραγματικά χαρούμενος που διαχειρίστηκα αυτή την υπόθεση σαν δικηγόρος, είναι μια επιτυχία και το λέω και σαν μέλος του ΔΣ του δικηγορικού συλλόγου Αθηνών. Που καλώς ή κακώς, καλώς για εμένα, κακώς για την συλλογική κατάσταση που βρισκόμαστε, τυχαίνει να είμαι ο πρώτος ανάπηρος δικηγόρος ιστορικά που εκλέγεται σε τέτοιο κλαδικό,

επιστημονικό σωματείο. Άρα, η επιστήμη που υπερασπίζεται τα ανθρώπινα δικαιώματα, κάτι άργησε να κάνει! Παρόλα αυτά το Κέντρο Σκύλων Οδηγών Ελλάδος και η τυφλή αθλήτρια της εθνικής ομάδας Γκόλμπολ (Goalball), το Γκόλμπολ είναι παραολυμπιακό άθλημα μόνο για τυφλούς, που παίζεται σε κλειστό γήπεδο με όλο το σώμα! Και με μπάλα με κουδουνάκια βέβαια για να ξέρουμε που βρίσκεται! Η Κυρία Μπούση λοιπόν ήταν η εντολέας μου, μου ενέθεσαν να λύσουμε αυτή την ένταση και αυτό το περιστατικό, όπου το 2018 στην πιάτσα ταξί στο μετρό Πανόρμου, ένας οδηγός ταξί αρνήθηκε να επιβιβάσει την τυφλή χειρίστρια, μόνο και μόνο επειδή είχε σκύλο οδηγό! Παρόλο που εκείνη είχε μαζί της όλες τις πιστοποιήσεις και την νομοθεσία η οποία ρητά και κατηγορηματικά και υποχρεωτικά λέει ότι οι σκύλοι οδηγοί τυφλών δεν ταυτίζονται με τα κατοικίδια, δεν μεταφέρονται με κλουβί και φίμωτρο στα ταξί, επιβιβάζονται υποχρεωτικά με τον τυφλό χειριστή τους και αλλεργία ακόμα να επικαλεστεί ο επαγγελματίας οδηγός θα πρέπει να έχει ιατρικό πιστοποιητικό που την αποδεικνύει. Όλα αυτά δεν ήθελε ο οδηγός εκείνος να γίνουν κατανοητά, υπήρχε μια ένταση 50 λεπτών στο σημείο, οι περαστικοί φυσικά κράτησαν τα στοιχεία του, ειδοποιήθηκε η αστυνομία και η υπόθεση οδηγήθηκε στην δικαιοσύνη γιατί όταν μπήκε η τυφλή χειρίστρια στο όχημα και ακολούθησε ο σκύλος οδηγός ο οποίος έχει ένα πρωτόκολλο να μπαίνει και να μπορεί να κάθεται στα πόδια μπροστά στο κάθισμα του συνοδηγού κάτω χωρίς να ενοχλεί, να λερώνει, να προκαλεί ανάμεσα στα πόδια του συνοδηγού του τυφλού χειριστή, ο οδηγός πέταξε με βία τον σκύλο έξω από το όχημα του. Είπε στις προτάσεις του για αποφόρτιση της έντασης, στις δήθεν προτάσεις του, άντε να επιβιβάσω εσένα άλλα χωρίς τον σκύλο και να σε πάω όπου θέλεις! Επομένως, ήρθε η δικαιοσύνη και χρησιμοποίησε για πρώτη φορά, αυτό που προσπαθούσαμε νομικά να πετύχουμε, την ενεργοποίηση του αντιρατσιστικού νόμου, οποίος θεωρεί και αυτό είναι η επιτυχία του δε δικασμένου που κατάφερα επαγγελματικά να έχουμε, θεωρεί ότι ο σκύλος οδηγός τυφλών, είναι προέκταση του σώματος του τυφλού ανθρώπου, τους αντιμετωπίζει σαν μία έμφυχη οντότητα. Δεν είχαμε λοιπόν, όπως παλιά πιο γενικές διατάξεις ότι αυτά έπαθε ο τυφλός επιβάτης, τα άλλα τα έπαθε το ζώο, θέτουμε τα αδικήματα, τα πλημμελήματα κάνουμε μια άθροιση νομικά, βγαίνει μια ποινή και τα λουπά. Τέλος ο αντιρατσιστικός νόμος λέει ότι αν αρνηθεί κάποιος αδικαιολόγητα επαγγελματίας, να παρέχει υπηρεσία ή πληροφορία ή να δώσει το προϊόν του σε κάποιον, μόνο και μόνο επειδή αυτός που θέλει είναι ανάπηρος, τότε έχουμε δίωξη του αυτεπάγγελτα. Και εδώ αυτό έγινε, ο σκύλος ουσιαστικά είναι το εργαλείο αυτόνομης διαβίωσης των τυφλών ανθρώπων, θεωρήθηκε κομμάτι αυτής της οπτικής βλάβης και αντιμετωπίστηκε και υπήρξε η ποινή που υπήρξε, μόνο και μόνο επειδή αρνήθηκε την επιβίβαση σε όχημα δημόσιας χρήσης, είχαμε άρνηση μίσθωσης και άλλου είδους τέτοιες παρεκτροπές στην αποδεκτή κοινωνική συμπεριφορά.

- Αλλά αυτό είναι πάλι, ξαναγυρνάμε στο θέμα της ενημέρωσης και την εξοικείωσης, δηλαδή το μεγάλο λάθος είναι ότι ο κόσμος, το ευρύτερο κοινό ακούει για σκύλους οδηγούς, αλλά αυτά που περιγράφεις τώρα, δεν τα ξέρει. Η έννοια της προέκτασης.
- Οι σκύλοι οδηγοί τυφλών είναι με βάσει την νομοθεσία που έχει βγει από το 2010 και 12 χρόνια μετά, 13 χρόνια μετά, συζητάμε τα αυτονόητα! Μπορούν να είναι ανάμεσα σας, οπουδήποτε είναι και το τυφλό άτομο. Στο αεροπλάνο, στο ξενοδοχείο, στην ταβέρνα, στην καφετέρια, στο σουπερμάρκετ, στο ιατρείο που μπορεί να επισκεφθείτε, όχι το κτηνιατρείο μόνο, στον παθολόγο σας, στον γυναικολόγο της χειρίστριας, της όποιας χειρίστριας, οπουδήποτε είναι το τυφλό άτομο. Δεν έχουμε συνηθίσει να το βλέπουμε γιατί είναι αρκετά

κοστοβόρα η εκπαίδευση των σκυλιών αυτών και το κράτος δεν έχει αναλάβει ακόμα τις ευθύνες του, διαχρονικά και διακομματικά, άρα έχουμε περίπου 20 ενεργεία τυφλούς χειριστές στην Ελλάδα, κυρίως Αθήνα και Θεσσαλονίκη, και γίνονται προσπάθειες αυτά να επεκταθούν και με την εμπλοκή του κράτους πλέον, αλλά είναι ένα φαινόμενο το οποίο αυξάνεται όταν η χώρα μας δέχεται επισκέπτες με αναπηρία, τουρίστες και δυστυχώς γινόμαστε διεθνώς ρεζίλι πολλές φορές, γιατί δεν υπάρχει εκπαίδευση στους επαγγελματίες όπως θα πρέπει, να υπάρχει σωστή αντιμετώπιση. Συνήθως τα τυφλά άτομα με τον πρώτο διάλογο και με την επίδειξη της νομοθεσίας και των σχετικών εγγράφων το λύνουν και εξυπηρετούνται, εδώ η υπόθεση έφτασε στη δικαιοσύνη, γιατί είχαμε βία είχαμε άρνηση ακόμα και να μπει σε διάλογο ο επαγγελματίας οδηγός ταξί, και αυτό κρίθηκε ως επιβαρυντικό από την δικαιοσύνη, μην έχουμε στο μυαλό μας ότι τα ανάπηρα άτομα εκδικούνται και κυνηγάμε κάθε μέρα κόσμο με δικαστήρια και τα λοιπά. Παρόλο, που είμαστε αυτοί που εκτιθέμεθα σε κίνδυνο χωρίς να φταίμε, γιατί δεν έχουμε ένα πεζοδρόμιο να περπατήσουμε και πάμε από το δρόμο για παράδειγμα.

- Όχι, κοίταξε ήταν και για μένα όμως ένας τρόπος, πέρα από την δικαστική απόφαση η οποία σας δικαίωσε, πέρα από αυτό! Είναι ένας τρόπος για να το μάθει ο κόσμος! Την λειτουργία του σκύλου οδηγού.
- Είναι θέμα κοινωνικού διαλόγου.
- Ακριβώς! Είναι κοινωνικός διάλογος και δυστυχώς σε μια χώρα που δεν υπάρχει κοινωνικός διάλογος, υπάρχει πυροσβεστικά διάλογος.
- Ή τιμωρία δεν υπάρχει πρόληψη.
- Ακριβώς!
- Τώρα πρέπει να κάτσουμε όλοι στο ίδιο τραπέζι για να δούμε πως να μην ξανασυμβεί το ίδιο περιστατικό, όλοι οι εμπλεκόμενοι επαγγελματίες του κλάδου, τα αρμόδια υπουργεία τα σχολεία, να γίνουν βίντεο και να παίζουν ίσως παντού, με άδεια του ραδιοτηλεοπτικού, υπάρχουν πρωτοβουλίες. Εμείς έχουμε κάνει ήδη κινήσεις, δεν φτάνουμε όμως!
- Όχι αυτό ήταν που ήθελα να σου πω! Εντάξει η κοινωνία των πολιτών, το έχουμε πει και ξαναπεί, όμως δεν φτάνει, κάποια στιγμή το κράτος πρέπει να αναλάβει τις ευθύνες του. Και όχι μόνο να έχει πρωτοβουλίες, αλλά να υλοποιεί μέχρι το τέλος! Ότι έχει προτείνει. Ήθελα πριν κλείσουμε να σε ρωτήσω για σένα, τι είναι επείγον αυτή την στιγμή, τι είναι απόλυτη προτεραιότητα. Δηλαδή αν έπρεπε να εστιάσεις σε ένα πρόβλημα, σε ένα θέμα, δεν είχες την δυνατότητα να λειτουργήσεις για ένα δεύτερο πρόβλημα, που θα εστίαζες;
- Επειδή είναι διαφορετική η βλάβη ένα σώμα ή ψυχή ή μυαλό και γεννιόμαστε με την βλάβη αυτή ή έρχεται επίκτητα στη ζωή μας από κάποια ασθένεια ή κάποιο ατύχημα αλλά αναπηρία

είναι το πλέγμα των εμποδίων, που εξαιτίας αυτής της βλάβης αντιμετωπίζουμε χωρίς να φταίμε αλλά είναι εμπόδια που έχουν τεθεί, από άγνοια, παραλήψεις, πράξεις, αδιαφορία του συλλογικού περιγύρου της κοινωνίας, πολιτείας όλων μαζί. Θα πρέπει όλοι μαζί, για να υπάρχει ισότιμη απόλαυση της ζωής στην Ελλάδα με κάθε είδους βλάβη, να καθίσουμε σαν πρώτη κίνηση, να κοστολογήσουμε το πρόσθετο κόστος διαβίωσης, να το υπολογίσουμε ποιο είναι, ανά βλάβη και ανά βαρύτητα βλάβης. Για κάθε αναπηρία λοιπόν στα ποσοστά της, άλλο είναι η ολική τύφλωση και άλλο είναι η μερική όραση για παράδειγμα, άλλο είναι η παραπληγία, άλλο είναι η τετραπληγία, να κοστολογήσουμε αυτό το πρόσθετο κόστος, για το οποίο δεν ευθυνόμαστε αλλά κάθε ανάπηρο άτομο και η οικογένεια του το επιβαρύνεται. Και αφού το υπολογίσουμε θα έχουμε και μετρήσιμα μεγέθη για τις υποχρεώσεις της πολιτείας. Αν έχουν αναληφθεί σωστά απέναντι μας, αν πρέπει να γίνουν πολλά περισσότερα ή λιγότερα ή καθόλου ή αν της χρωστάμε ή μας χρωστάει αλλά αυτό είναι το σημείο μηδέν πλέον στην σημερινή εποχή που όλα είναι μετρήσιμα, για να κάτσουμε να δούμε πως θα βελτιωθεί το επίπεδο διαβίωσης και οι ευκαιρίες στην εκπαίδευση, την απασχόληση, τον ελεύθερο χρόνο, στην ψυχαγωγία, στην αξιοπρέπεια της τρίτης ηλικίας, των απόμαχων της δουλειάς, που δικαιούνται και τα ανάπηρα άτομα που δικαιούμαστε και εμείς και εγώ από αυτόν τον χώρο προέρχομαι.

- Βαγγέλη σε ευχαριστώ πάρα πολύ! Τα θέματα είναι πολλά και δεν θίγονται σε ένα podcast αλλά θα τα ξαναπούμε πολύ σύντομα!
- Ευχαριστώ και εγώ, έγινε η αρχή και ο κόσμος στα σχόλια όσοι μας παρακολουθούν μπορείτε να ζητήσετε το επόμενο θέμα που θα θέλατε να αναπτύξουμε πέρα της ατζέντας του Σ.Κ.Ε.Π. και να είμαστε εδώ να προσπαθούμε όχι μόνο σαν ανάπηρα άτομα, επειδή έχουμε μια οπτική βλάβη αλλά εδώ μας δώσατε ένα αξιοπρεπές βήμα και ξεκινήσαμε την συζήτηση από άλλες ιδιότητες, σπουδάσαμε κάτι, δουλεύουμε πάνω σε κάτι, προσωπικά είμαι ένας νέος επιστήμονας. Γι αυτό συζητήσαμε νομικά, στέλνοντας το μήνυμα ότι δεν μας προσδιορίζει η αναπηρία.
- Σε ευχαριστώ πάρα πολύ Βαγγέλη!
- Καλή συνέχεια σε όλες και όλους και στην δική σας προσπάθεια!

Ανδρική Φωνή: Η συμπερίληψη δεν είναι μία επιλογή, είναι η μόνη επιλογή!

- Για να μη χάσετε κανένα επεισόδιο από τα podcast του Hop On Inclusion, ακολουθήστε μας στο Spotify, Google Podcast, Apple Podcast, Podbean, και φυσικά στο hoponinclusion.com.

Transcript

Male voice: These are the Hop – On Inclusion.com podcasts.

Athena Kritikou: Hello, my name is Athena Kritikou, founder and president of SKEP. Today I am hosting my friend and partner, Vaggelis Avgoulas. Vaggelis is a lawyer, president of AMKE "Me Alla Matia" (With Other Eyes) and a regular representative in Greece of the international organization Views, supporting visually impaired youth. Vaggelis was born blind.

Male voice: Think about of a society for all! Expectations, hopes and demands... can we see the light at the end of the tunnel?

Athena Kritikou: Vaggelis, good morning and thank you very much for being with us today! An issue that makes us optimistic is the conviction of the taxi driver who refused service to a blind person and her guide dog. I think it's a great achievement! A little late in coming, perhaps? I want to know how often this happens because it is the first time we've heard about such a case on the news... because it did become news!

Vaggelis Avgoulas: I am socially and professionally very happy I took on this case as a lawyer, it has been a great success and I say this as a member of the Board of the Athens Bar Association as well... which, for better or worse, good for me, bad for the collective situation we are in, I am the first disabled lawyer in the Board's history to be elected to such a position, in this professional association. So, the profession that defends human rights was late in doing its obligation! Despite the Greek Guide Dogs center and the blind athlete of the National Team Goalball... Goalball is a paralympic sport only for the blind, played in an indoor court using one's whole body! The ball has bells of course, so we know where it is. Anyway, Mrs. Bousi was my client and I was assigned to resolve the following incident. In 2018, at the taxi rank in the Panormos metro station, a taxi driver refused service to my client, a blind person, just because she had a guide dog! Even though she showed him all the certifications and the legislation which explicitly, unequivocally and mandatorily states that guide dogs for the blind are not identified as pets, nor are they transported in cages and muzzled in taxis, they must board with their blind handler. If the driver claims to have an allergy, he must prove it by having a medical certificate. The taxi driver refused to understand all the regulations and denied service. What followed was a 50-minute confrontation where the onlookers, of course, retained all the driver's personal information. The police were notified, and the case was brought to justice. When the blind woman entered the vehicle and the guide dog followed, whose protocol is to enter and sit below the legs of his/her operator in the front passenger seat, without disturbing or soiling, the driver violently threw the dog out of his vehicle. In Court, he claimed in his motions, his so-called motions, that to relieve the tension he said "Let me board you without the dog and I'll take you wherever you want!". Therefore, justice was served for the first time, and what we were trying to achieve legally was the activation of the anti-racist law, because we considered this case to be racist and I am proud to have brought it to a successful precedent/ruling. Legally, the law considers the guide dog for the blind to be an extension of the blind person's body and as such must be treated as a whole, living entity. So unlike cases in the past, we didn't have general provisions claiming "the blind passenger suffered this, the animal suffered something else..." so we set down the offences, the misdemeanors, we added them up legally and a penalty would come out, and so on. Lastly, the anti-racism law states that if a professional unreasonably refuses to provide a service, information, or to give his product to someone just because the person who wants it is disabled, then we have a prosecution ex officio. And in this case, this is exactly what occurred, as the dog is basically the tool for the independent

living of blind people and is considered part of their visual impairment, and it was dealt with accordingly, and the penalty was passed. And all this just because a taxi driver refused service on a public vehicle, in other words we had a refusal of hire, and other such deviations from acceptable social behavior.

- But once again, we return to the issue of information and familiarization, and what I mean is the big mistake that is made by the general public when hearing about guide dogs... but what you just described now, they don't know anything at all about the legislation.

- Legislation for guide dogs for the blind has been passed in 2010 and 12 years later, 13 years later, we are still discussing the obvious! Guide dogs are among you, wherever the blind person is. On an airplane, in a hotel, in a restaurant, in a cafeteria, in a supermarket, in a doctor's office, in a veterinary clinic, at a gynecologist's... wherever the blind person is. We are not used to seeing the dog because it is quite costly to train them and the state has not yet fulfilled its responsibilities, both over time and through bipartisan policies, so we only have about 20 active blind handlers in Greece, mainly in Athens and Thessaloniki. Efforts are now being made to augment this number with the involvement and support of the state. But the taxi driver case is a phenomenon that increases when our country receives visitors and tourists with disabilities, and unfortunately we have become an international laughingstock many times, because there is no training and awareness for professionals as there should be so that there is the appropriate attitude and behavior. Usually, blind people are served when they produce proof of legislation and the relevant documentation, therefore possible conflicts are resolved, but in the aforementioned case, it reached the courts because we had violent behavior and a refusal of dialogue by the taxi driver and this was considered as aggravative behavior. But please don't think that blind people are out for revenge, and we are "chasing" people in courts every day and so on. Even though we are the ones who expose ourselves to danger all the time, through no fault of our own, because for example, we don't have any sidewalk to walk on and we have to go on the road.

- Look, it was also a way for me to understand the functions and legislation of guide dogs, through the court decision which vindicated you. It's also a way for the general public to be informed.

- It is a matter of social dialogue.

- Exactly! It is social dialogue, and unfortunately in a country where there is no social dialogue, there is what I call "firefighting" dialogue.

- Or punishment when there is no prevention.

- Exactly!

- Now, we all have to sit at the same table to see how to prevent a similar incident from happening again, including all the professionals involved in the sector, the relevant ministries and schools. One idea is to make a video and perhaps play it everywhere, with the permission of the broadcasters... there are initiatives. We have already taken action, but we are not there yet!

- No, that's what I wanted to tell you! Okay, we have said it again and again, civil society is just not enough... at some point the state must start taking on its responsibilities. And not only to have initiatives, but to implement whatever it has proposed, till the end! Before we close, I'd like to ask you

what you believe is urgent right now, what is the absolute priority. In other words, if you had to focus on one problem, on one issue, you didn't have the opportunity to work on a second problem, what would you focus on?

- Because the damage is different, in a body, in a soul or in a mind, and in our lives we are born with this damage or it is acquired from a disease or an accident, but nonetheless disability is a network of obstacles which, through no fault of our own, are obstacles that have been placed out of ignorance, failings, actions, and indifference by the collective environment of society and the state. In order to have equal enjoyment of life in Greece regardless of any type of damage, we have to sit down all together as a first step and estimate the additional cost of living and calculate what it is per damage and per severity of damage. Therefore, for each disability we must take into consideration its percentage of: for example, one is total blindness and another is partial vision loss, paraplegia is one type of disability and percentage, and quadriplegia is another. We must calculate this additional cost for which we are not responsible for, yet every disabled person and his family has to bear it. After calculating the cost, we will have the measurable figures for the financial obligations of the state. If the state has met its obligations appropriately towards us, or if much more should be done, or less, or even nothing at all... whether we owe the state, or it owes us. But this a moot point in our times when everything is measurable and we must sit down to see how the standard of living can improve, as well as the opportunities for education, employment, leisure time, entertainment. How the dignity of the elderly, the pensioners will improve. We, the disabled, are also entitled to all these rights and privileges, as I, too, belong to this community.

- Vaggelis, thank you very much! There are so many topics, that they cannot be covered in just one podcast, but we will talk about them again very soon!

- Thank you too, we have made a start and the people in the comment section, those who follow us, you can ask them what is the next topic they would like us to develop, beyond the agenda of the SKEP, and we can be here not only as disabled people because we have a visual impairment, but be here because you gave us a platform to start the conversation from other perspectives. We have studied, we are working, and personally, I am a young professional, a lawyer. That's why we have been discussing in legal terms because we want to send the message that disability does not define us.

- Thank you very much Vaggelis!

- Good luck to everyone in your endeavours!

Male Voice: Inclusion is not an option, it's the only option!

- To never miss an episode of the Hop On Inclusion podcasts, follow us on Spotify, Google Podcasts, Apple Podcasts, Podbean, and of course hoponinclusion.com.